

переданих основних засобів; у чий звіт про фінансові результати включати витрати на ремонт тощо.

Крім цього, при передачі основних засобів, виникають транспортні витрати, які також необхідно відобразити в бухгалтерському обліку, але не зрозуміло, яке саме підприємство (підприємство-отримувач чи підприємство, яке передає основні засоби) повинне їх відобразити в своєму обліку. Також не зрозуміло, які повинні бути при цьому аналітичні регістри.

До того, при передачі основних засобів від одного підприємства до іншого необхідно враховувати стан основних засобів (знос та накопичену амортизацію). Наприклад, якщо основні засоби, які використовуються на підприємстві-отримувачі, мають низький рівень зносу, тобто відносно нові або нещодавно модернізовані, і це підприємство отримує від підприємства-донора основні засоби високого рівня зносу, то середній рівень зносу основних засобів на підприємстві-отримувачі підвищиться. В свою чергу, цей усереднений показник вплине на розрахунок ефективності використання основних засобів підприємства-отримувача.

Недосконалість системи обліку операцій між окремими підприємствами інтегрованого вуглевидобувного об'єднання можна пояснити відсутністю їх документального забезпечення, що призводить до низького рівня репрезентативності та релевантності облікової інформації для суб'єктів запиту. Тому прийняття рішень щодо передачі основних засобів і управління витратами, пов'язаними з такими операціями, не можливе внаслідок відсутності достовірної інформації про них по кожному підприємству об'єднання.

Список літератури:

1. Петрук О.М. Особливості бухгалтерського обліку витрат підприємств вуглевидобувної промисловості в контексті євроінтеграції / О.М. Петрук, М.С. Пашкевич, А.А. Макурін // Науковий журнал Економіка і Фінанси.-№ 11 (листопад), 2014. – С. 61-68.
2. Концептуальна основа складання і подання фінансових звітів // Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) 2004. – Ч. 1, 2; пер. з англ. / за ред. С.Ф. Голова. – К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2005. – 1232 с.
3. Камлик М.І. Бухгалтерський облік та звітність в Україні : зб. норм.-прав. Активів / уклад. М.І. Камлик. — К. :Атіка, Літера ЛТД, 2001. — 752 с.

АМОРТИЗАЦІЯ: ВИБІР МЕТОДІВ НАРАХУВАННЯ

*Гуржий Н.В., асистент кафедри обліку і аудиту,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Основне питання амортизаційної політики – обрання методу амортизаційних відрахувань. Щоб відповісти на це запитання, треба детально розглянути усі існуючі

методи нарахування та використання методів амортизації на основні виробничі засоби.

Метою нарахування амортизації є створення реального джерела відновлення основних засобів [2]. Різні методи нарахування амортизації мають переслідувати одну загальну вимогу: забезпечити систематичний та раціональний розподіл купівельної вартості довгострокового активу нарахуванням зносу протягом майбутніх періодів його корисного використання.

Згідно з П(С)БО підприємство самостійно приймає рішення про розміри (норми) і методи нарахування амортизації. Об'єктом амортизації є всі основні засоби, крім землі і об'єктів незавершеного будівництва. Амортизація основних засобів може нараховуватися за нормами і в порядку, передбаченому податковим законодавством, або за такими методами: прямолінійний, метод зменшення залишкової вартості, метод прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий [1].

Прямолінійний метод - щомісячна сума амортизації визначається діленням вартості об'єкта, що амортизується, на кількість місяців очікуваного корисного використання об'єкта. Цей метод дає рівномірність розподілу суми амортизації між обліковими періодами.

Метод зменшення залишкової вартості - щорічна сума амортизації визначається множенням залишкової вартості на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації на річну норму амортизації. Річна норма амортизації обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об'єкта з результату ділення ліквідаційної вартості об'єкта на його первісну вартість. Цей метод найчастіше використовують для об'єктів основних засобів, інтенсивність використання яких в міру їх експлуатації зменшується. Він досить трудомісткий і на практиці зустрічається рідко.

Метод прискореного зменшення залишкової вартості – це різновид методу зменшення залишкової вартості, за яким річна сума амортизації дорівнює добутку залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та подвоєної річної норми амортизації. Цей метод найчастіше використовують до основних засобів, інтенсивність яких у перші роки експлуатації значно вища, ніж у наступні.

Кумулятивний метод - річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта. Останній розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця очікуваного терміну використання об'єкта основних засобів, на суму кількості років його корисного використання. Цей метод застосовують до основних засобів, які зношуються більше в перші роки експлуатації та до об'єктів зі швидким моральним зносом.

Виробничий метод – місячну суму амортизації визначають як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) та виробничої ставки амортизації, яку обчислюють діленням вартості, яка амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити з використанням об'єкта основних засобів. Цей метод використовують, коли інтенсивність

використання об'єкта впливає на його експлуатаційні властивості та коли можна визначити обсяг виробництва. Аналізуючи всі методи, які сьогодні застосовуються у промисловості при розрахунках амортизації, слід підкреслити, що за різними методами використовується і різна база щодо нарахування амортизаційних відрахувань: при лінійному та кумулятивному методах — вартість основного засобу, що амортизується; методі зменшення залишкової вартості та подвійного зменшення залишкової вартості — залишкова вартість основного засобу на початок кожного звітного року; для виробничого методу — обсяг продуктивної віддачі (виробітку) конкретним об'єктом основного засобу.

Ефективність амортизаційної політики залежить від вибору методу нарахування амортизації а також від того, наскільки точно визначено терміни експлуатації активів, що вводяться в дію. Важливо прийняти до уваги існуючий взаємозв'язок обраних методів амортизації та доходів від реалізації продукції промисловості. При збільшенні амортизаційних відрахувань збільшується собівартість продукції, та за умови незмінності ціни обсяг, який забезпечує беззбитковість виробництва, зростає. При незмінності одиниць продукції, яку необхідно виробити та реалізувати, щоб повністю покрити витрати при зростанні амортизаційних відрахувань, необхідно підвищувати ціну продукції.

Отже, для забезпечення належного рівня рентабельності продукції, за умов збільшення суми амортизаційних відрахувань, слід нарощувати обсяг виробництва або підвищувати ціну продукції.

Таким чином, за допомогою механізму нарахування амортизації за бухгалтерським обліком та використовуючи наведені рекомендації в управлінні амортизаційними відрахуваннями, підприємства промисловості зможуть удосконалити процес оновлення необоротних активів, що сприятиме поліпшенню результатів їх економічної та інвестиційної діяльності.

Список літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. 7. Основні засоби [Електронний ресурс]. Зареєстр. в Мін-ві юстиції України 18 травня 2000 р. за № 288 / 4509. — 11.11.09 р.
2. Городянська, Л.В. Податковий і бухгалтерський облік амортизації на підприємстві / Л.В. Городянська // Актуал. пробл. економіки. — 2004. — № 2. — С. 57 — 68.